

ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560

ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560

1. ความเป็นมา

- อุตสาหกรรมการผลิตปูนซีเมนต์เป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานที่เชื่อมโยงไปยังการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
- ปูนซีเมนต์เป็นวัตถุดิบหลักในการก่อสร้าง ทั้งสาธารณูปโภคพื้นฐาน และโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของภาครัฐ (Mega Project) ทั้งทางบก ระบบราง ทางอากาศ ทางน้ำ ต่อเนื่องไปยังโครงการด้านพลังงาน โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย และ โครงการเชิงพาณิชย์ต่างๆ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงตามนโยบายการนำประเทศไปสู่ไทยแลนด์ 4.0
- การผลิตปูนซีเมนต์เพื่อตอบสนองความต้องการภายในประเทศเป็นหลัก โดยวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตปูนซีเมนต์กว่าร้อยละ 90 เป็นวัตถุดิบภายในประเทศ ซึ่งประกอบด้วยแร่ต่างๆ ได้แก่ หินปูน หินดินดานหรือดินเหนียว ศิลาแลง และยิปซัม เพื่อผลิตปูนซีเมนต์ผงตามสัดส่วน โดยมีหินปูนเป็นวัตถุดิบหลัก
- การนำทรัพยากรเหล่านี้มาก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่างๆ โดยที่ผ่านมาผู้ประกอบการได้มีการลงทุนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องเครื่องจักร เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้มาตรฐานสากล ทั้งในด้านการผลิตและการรักษาสภาพแวดล้อม ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด ปัจจุบันไทย มีผู้ประกอบการกิจการผลิตปูนซีเมนต์ 7 ราย จำนวน 12 โรงงาน มีมูลค่าสินทรัพย์รวมสูงถึงประมาณ 400,000 ล้านบาท กำลังการผลิตรวม 60.1 ล้านตัน และมีการจ้างงานรวมกว่า 50,000 คน
- เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2560 พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560 มีผลบังคับใช้ กำหนดให้การอนุญาตประทานบัตรต้องเป็นพื้นที่ที่กำหนดในเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองปรากฏในแผนแม่บทบริหารจัดการแร่ ที่คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ (คนร.) กำหนดไว้เท่านั้น

ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560

2. ประเด็นปัญหา

- แผนแม่บทบริหารจัดการแร่ยังคงอยู่ระหว่างดำเนินการส่งผลให้กระบวนการยื่นขอประทานบัตรหยุดชะงัก เนื่องจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการตามแผนแม่บท
- การพิจารณาคำขอประทานบัตรที่ได้ยื่นไปแล้วหยุดชะงัก เนื่องจากผู้ปฏิบัติรอการปฏิบัติตามแผนแม่บท อนุบัญญัติ และระเบียบที่จะกำหนดขึ้น
- การกำหนดขั้นตอนใหม่ระหว่างการศึกษา และให้ผู้ประกอบการที่ได้ดำเนินขั้นตอนนั้นๆ อย่างครบถ้วนไปแล้วต้องกลับมาทำซ้ำ
- ความไม่ชัดเจน ความล่าช้า หรือหยุดชะงักในการปฏิบัติ อันเกิดจากขั้นตอนการปฏิบัติของภาครัฐ
- ระยะเวลาการได้รับประทานบัตรใช้ระยะเวลาดำเนินการที่ยาวนาน รวมทั้งมีหลายขั้นตอนที่ทับซ้อนกันระหว่างหน่วยงานทั้งที่เป็นประเด็นพิจารณาเดียวกัน

3. ผลกระทบ

- ความล่าช้าของการได้รับประทานบัตรที่ได้ดำเนินการยื่นขอมาตั้งแต่ 6 - 7 ปี ที่ผ่านมามีภายใต้พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 จนถึงขณะนี้พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2560 ยังไม่มีความชัดเจนจากภาครัฐ ส่งผลให้ผู้ประกอบการอย่างน้อยหนึ่งรายขณะนี้ไม่มีความมั่นคงในวัตถุดิบหลักที่ต้องเข้าสู่กระบวนการผลิต จำเป็นต้องซื้อจากผู้ประกอบการรายอื่น เพื่อให้สามารถประทับประทับรองสถานการณ์ดำเนินกิจการต่อไปได้ก่อน สำหรับผู้ประกอบการรายอื่นๆ กำลังเข้าสู่ภาวะเดียวกันเนื่องจากประทานบัตรที่มีอยู่เริ่มทยอยหมดอายุลงตามลำดับ

จากการประเมินโดยรวมพบว่า

- ในกรณีที่ขาดแคลนวัตถุดิบจนทำให้การผลิตลดลงร้อยละ 25 จะส่งผลกระทบต่อราคาสินค้า
- หากการผลิตลดลงร้อยละ 50 จะส่งผลกระทบต่อการลงทุนโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของภาครัฐ (Mega Project) และโครงการก่อสร้างของภาคเอกชน
- หากการผลิตลดลงมากกว่าร้อยละ 50 จะส่งผลกระทบต่อโครงการขาดแคลนปูนซีเมนต์

ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560

- หากยังมีความล่าช้าจะยิ่งส่งผลกระทบอย่างรุนแรงทำให้อุตสาหกรรมที่ต้องใช้แร่เป็นวัตถุดิบหลักในกระบวนการผลิต และส่งผลกระทบต่อเนื่องตลอดห่วงโซ่ของอุตสาหกรรม เช่น เสาเข็ม เสา คาน หลังคา ผนัง พื้น ท่อ หมอนรางรถไฟ และหินเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง เป็นต้น ซึ่งคาดการณ์ว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจไม่ต่ำกว่า 500,000 ล้านบาท
- ความไม่ชัดเจน ความล่าช้า หรือหยุดชะงักในการปฏิบัติ อันเกิดจากขั้นตอนการปฏิบัติของภาครัฐ รวมทั้งขั้นตอนที่กำหนดขึ้นใหม่ๆ ระหว่างการปฏิบัติ เป็นการสร้างขั้นตอนและความสับสนแก่ผู้ปฏิบัติ รวมทั้งเป็นการบั่นทอนความมั่นใจของผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรม และลดทอนความเชื่อมั่นของนักลงทุนเป็นอย่างมาก รวมถึงยังไม่เอื้อต่อการสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันของภาคเอกชนในภาวะการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงเช่นนี้ เช่น
  - ร่างยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ 20 ปี และร่างแผนแม่บทบริหารจัดการแร่ พ.ศ. 2560–2564 : ที่ประชุม ครม. ครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2560 มีมติเห็นชอบและให้นำเสนอต่อที่ประชุม ครม. เพื่อจะสามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้โดยเร็ว แต่ปรากฏว่า มีหนังสือแจ้งจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีลงวันที่ 6 ธันวาคม 2560 ไปยังหน่วยงานราชการให้ปฏิบัติ เรื่องแนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ส่งผลให้ขณะนี้ร่างยุทธศาสตร์ฯ และร่างแผนแม่บทฯ ต้องส่งไปขอความเห็นจากสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งที่ ผู้แทนสภาพัฒน์ฯ ก็ร่วมเป็นกรรมการใน ครม. และอนุกรรมการคณะต่างๆ ในการเตรียมร่างดังกล่าว
  - การขออนุมัติ ครม. ในการใช้พื้นที่เหมืองที่ดำเนินการต่อเนื่องมา ซึ่งถูกกำหนดเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำ แต่ประธานบัตรหมดยุคจึงต้องขอประธานบัตรใหม่บนพื้นที่เดิม: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งเวียนความเห็น ครม. เมื่อเดือนธันวาคม 2559 ให้สอบถามความเห็นจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งที่ โครงการต่างๆ ที่นำเสนอต่อ ครม. นั้นได้รับความเห็นชอบจากคณะผู้ชำนาญการ (คชก.) และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เป็นต้น

ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาลดผลกระทบจากพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560

3. ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

ระยะเร่งด่วน

1. เร่งรัดพิจารณาคำขออนุญาตประทานบัตรที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ให้ดำเนินต่อไปโดยด่วน ไม่ล่าช้าหรือหยุดชะงัก อันเนื่องจากขั้นตอนการปฏิบัติของภาครัฐ
  2. บรรดาคำขอที่ยื่นระหว่างพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2510 มีผลใช้บังคับ ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2510 และบรรดาคำขออื่นๆ ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนที่ภาครัฐกำหนดไว้ครบถ้วน ถูกต้อง และผ่านการอนุมัติหรืออนุญาตจากภาครัฐที่รับผิดชอบว่าถูกต้องตามกฎหมายที่ได้กำหนดไว้แล้ว บรรดาคำขอเหล่านั้นต้องถือว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนครบถ้วนถึงที่สุดแล้ว และให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 หากให้บรรดาคำขอย้อนกลับไปดำเนินการซ้ำในขั้นตอนเดิม เช่น การดำเนินการปิดประกาศที่ผู้ยื่นคำขอได้ดำเนินการมาอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และผ่านการอนุมัติ หรืออนุญาตจากภาครัฐที่รับผิดชอบว่าถูกต้องแล้วตามกฎหมาย จึงไม่สมเหตุผล รวมทั้งเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น และสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร
  3. การดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ภายใต้กรอบเวลาที่ชัดเจนในการพิจารณาอนุมัติคำขออนุญาตประทานบัตรที่ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนที่ภาครัฐกำหนดไว้ครบถ้วน ถูกต้อง
- ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ตระหนักดีว่า อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์เป็นหนึ่งในหลายๆ อุตสาหกรรมของประเทศ ที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายการบริหารจัดการแร่แห่งชาติ นอกเหนือจากกฎหมายและกฎระเบียบอื่นๆ ที่ภาครัฐกำหนด
  - ในระยะเวลาที่ผ่านมา ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ได้ดำเนินการอย่างเคร่งครัด และมีการพัฒนาในด้านต่างๆ ตลอดระยะเวลาของการดำเนินการ ทั้งในด้านเครื่องจักร เทคโนโลยีที่ทันสมัย ได้มาตรฐานสากล และได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการดูแลชุมชน เพื่อให้อุตสาหกรรมและชุมชนเติบโตไปด้วยกัน ส่งผลให้อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์มีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเศรษฐกิจของประเทศในระยะกว่า 100 ปีที่ผ่านมา

ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์จึงขอเรียนมายังท่าน เพื่อโปรดพิจารณาข้อเสนอข้างต้น และให้ความช่วยเหลือแก้ไขสถานการณ์ได้ทันเวลา และบรรเทาผลกระทบที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ได้รับจากนโยบายของภาครัฐในการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทยยังคงสามารถเป็นกำลังหลักร่วมขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของภาครัฐ (Mega Project) เพื่อรองรับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงตามนโยบายการนำประเทศไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 อันจะส่งผลให้ไทยเป็นประเทศที่มีความมั่นคง ความมั่งคั่ง และความยั่งยืนในปี พ.ศ. 2575 ตามวิสัยทัศน์ของประเทศที่กำหนดไว้

สมาคมอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์

กลุ่มอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์

19 มกราคม 2561